

آیین نامه اجرایی انتخابات شوراهای اسلامی شهر

مصوب ۱۳۸۱/۴/۱۶ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی (۱) (۲)

فصل اول – کلیات

ماده ۱- در این آیین نامه «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران» - مصوب ۱۳۷۵ - به اختصار «قانون» نامیده می شود.

ماده ۲- (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) مقصود از عبارت «شورا» در این آیین نامه، شوراهای اسلامی «شهر» می باشد.

ماده ۳ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - اولین جلسه رسمی شوراها در همان تاریخ مذکور در ماده ۳ قانون تشکیل خواهد شد. (۳)

تبصره (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - چنانچه به استناد «مواد ۳۱، ۸۳ و ۸۴ قانون، انتخابات میان دوره ای برگزار شود، فعالیت شورای تشکیل شده برای باقیمانده همان دوره خواهد بود.

ماده ۴- تعداد اعضای علی البدل شوراها، موضوع ماده (۸) (۴) قانون، به شرح زیر تعیین می شود:

۱- شوراهای دارای ۳ نفر عضو اصلی، ۲ نفر.

۲- شوراهای دارای ۵ نفر عضو اصلی، ۳ نفر.

۳- شوراهای دارای ۷ نفر عضو اصلی، ۴ نفر.

۱ - عنوان آیین نامه، اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ می باشد.

۲ - به تناسب تغییرات و اصلاحات حاصله در قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، در آیین نامه های آن از جمله این آیین نامه اصلاحات لازم به عمل نیامده، لذا ممکن است بعضاً مغایرتهایی بین آیین نامه ها با اصلاحات بعمل آمده در قانون مشاهده شود که تا هنگام تغییر آن توسط مرجع وضع آیین نامه های مورد اشاره، مجوزی برای اصلاح آن در این مجموعه وجود ندارد. در عین حال در حد امکان سعی شده است در زیرنویس مواد مربوط، به این مغایرتهای اشاره گردد. بدیهی است در موارد تناقض قانون با آیین نامه، قانون ملاک عمل می باشد.

۳ - به استناد تبصره ماده واحده قانون اصلاح قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی با دوره یازدهم ریاست جمهوری مصوب ۱۳۸۷ مصوب ۱۳۸۹/۴/۲، شروع به کار دوره چهارم شوراهای اسلامی، یک ماه پس از آغاز دوره ریاست جمهوری یازدهم خواهد بود.

۴ - ماده ۸ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، ناظر بر تعیین تعداد اعضای علی البدل، به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۲/۷/۶ و ۱۳۸۶/۸/۲۷ تغییر یافته است. ضمناً در مورد تعداد اعضای علی البدل شوراهای اسلامی شهر به ماده ۷ (اصلاحی ۱۳۸۲/۵/۵) قانون مذکور، مندرج در این مجموعه، مراجعه شود.

۴- شوراهای دارای ۹ و ۱۱ نفر عضو اصلی، ۵ نفر.

۵- شورای شهر تهران، ۶ نفر.

ماده ۵ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - هر یک از مکانهای جمعیتی که طبق تصویبنامه هیأت وزیران شهر شناخته شود و شهرکهای موضوع ماده (۱۲) قانون و تبصره ذیل آن^(۱) به عنوان یک حوزه انتخابیه محسوب می شود.

تبصره (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در اجرای تبصره ماده ۷ قانون، مرکز آمار ایران موظف است جمعیت هر شهر را طبق آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن به وزارت کشور اعلام نماید.

ماده ۶ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در صورتی که تعداد داوطلبان برای تشکیل شورا کمتر یا برابر تعداد اعضاء اصلی باشد، انتخابات برگزار خواهد شد.

ماده ۷ - در صورتی که انتخابات چند حوزه انتخابیه موضوع ماده (۵) این آیین نامه به طور همزمان برگزار شود، به منظور حفظ استقلال انتخابات هر حوزه، کلیه اقدامات از قبیل صدور آگهی ها و تنظیم صورتجلسه ها برای هر یک از حوزه ها به صورت مستقل انجام و سوابق انتخاباتی هر حوزه جداگانه نگهداری می شود.

ماده ۸ - اخذ رأی در یکی از روزهای تعطیل رسمی انجام خواهد شد و مدت زمان آن حداقل هشت ساعت خواهد بود.

تبصره ۱ - مدت زمان اخذ رأی با تصویب و موافقت مشترک هیأتهای اجرایی و نظارت شهرستان قابل تمدید باشد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در صورتی که همزمان با برگزاری انتخابات شوراها، انتخابات دیگری نیز برگزار گردد، تشخیص ضرورت و مدت تمدید اخذ رأی در یک یا چند حوزه یا سراسر کشور برعهده وزیر کشور است.

۱ - کلمه «شهری» از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۲/۷/۶ حذف شده، لذا عبارت «شهرکهای موضوع ماده ۱۲ قانون و تبصره ذیل آن» در این ماده منسوخ شده است.

ماده ۹ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - فرماندار موظف است در اجرای مواد ۳ و ۱۶ قانون، پس از تأیید نهایی صحت انتخابات و قطعی شدن نتیجه آن، بلافاصله پس از پایان دوره قبل از اعضای اصلی شورا دعوت نماید در اولین جلسه رسمی شورا که به ریاست مسن ترین عضو تشکیل می شود، نسبت به انتخاب هیأت رئیسه اقدام نمایند. (فرم های شماره ۴۸ و ۴۹)

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - در صورت تحقق ماده (۸) قانون مبنی بر خروج عضو یا اعضای از شورا، رئیس یا نایب رئیس شورا موظف است بلافاصله مراتب را به طور کتبی به اطلاع فرماندار برساند.

ماده ۱۱ - فرماندار موظف است بلافاصله پس از وصول نامه شورا مبنی بر خروج اعضا از شورا، از اعضای علی البدل به ترتیب بیشترین رأی برای جایگزینی اعضای خارج شده دعوت به عمل آورد و مراتب را به شورای مربوط اعلام نماید.

ماده ۱۲ (اصلاحی ۲۸/۳/۱۳۸۲) - چنانچه فردی به طور همزمان در بیش از یک حوزه انتخابیه در انتخابات شورا ثبت نام نماید، به دستور وزارت کشور و فرمانداران و بخشداران، نام وی از فهرست داوطلبان حذف می شود و از آن تاریخ به مدت چهارسال^(۱) از داوطلب شدن در انتخابات شوراها محروم می گردد.

ماده ۱۳ - برای انتخاب اعضای علی البدل شوراها نیازی به برگ رأی یا اخذ رأی مجزا و یا مشخص نمودن اعضای علی البدل در برگ رأی نیست، بلکه در پایان رأی گیری و قرائت و شمارش آراء، دارندگان بیشترین رأی به دست آمده به ترتیب و به تعداد مورد نیاز به عضویت اصلی و یا علی البدل شوراها در می آیند. بنابراین رأی دهنده اسامی نامزدهای مورد نظر خود را حداکثر به همان تعداد اعضای اصلی شورا در برگ رأی درج می نماید.

ماده ۱۴ - هیأت اجرایی مسئول اجرای تبصره ذیل ماده (۱۷) قانون می باشد.

۱ - به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷، «مدت چهارسال» مذکور در ماده ۳۰ قانون در خصوص مورد به «تا پایان همان دوره» اصلاح شده است. لذا محرومیت مذکور در این ماده نیز تا پایان همان دوره می باشد.

تبصره - نامزدهای انتخاباتی ذی نفع در صورت تمایل می توانند در جلسه قرعه کشی شرکت نمایند . تاریخ

و محل قرعه کشی باید حداقل (۲۴) ساعت قبل توسط فرماندار به منتخبین ذی ربط ابلاغ شود .

ماده ۱۵ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - در صورتیکه همزمان با برگزاری انتخابات شوراها ، انتخابات دیگری

نیز برگزار گردد به تشخیص و دستور وزارت کشور ، یک شعبه ثبت نام و اخذ رأی و حتی الامکان با اعضای

واحد و با صندوقهای مجزا برای هر یک از انتخابات در نظر گرفته خواهد شد .

ماده ۱۶ - سرپرست فرمانداری به جای فرماندار خواهد بود .

ماده ۱۷ - در اجرای ماده (۴۱) قانون ، نیروی انتظامی در کلیه مراحل مکلف به همکاری با مجریان انتخابات

است و حسب درخواست استاندار و فرماندار موظف است مأمورین و امکانات خود را در اختیار آنان قرار

دهد .

ماده ۱۸ - در صورت توقف ، ابطال و یا انحلال شورا توسط مراجع قانونی مذکور در مواد (۵۸) ، (۸۱) و (۸۴)

قانون ، مراجع مذکور موظفند بلافاصله مراتب توقف ، ابطال و یا انحلال شورا به فرماندار مربوط اعلام

نمایند . شروع مهلت ۲ ماهه برای تجدید انتخابات ، از زمان وصول اعلام توقف ، ابطال و یا انحلال خواهد

بود .

ماده ۱۹ - فرماندار موظف است به محض اطلاع از توقف ، ابطال و یا انحلال شورا ، مراتب را به وزارت کشور

اعلام نماید .

ماده ۲۰ - مجلس شورای اسلامی پیش از شروع انتخابات به استناد ماده (۵۳) قانون ، اعضای هیأت مرکزی

نظارت بر انتخابات را با ذکر سمت ایشان در هیأت به وزارت کشور معرفی می نماید .

ماده ۲۱ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵)^(۱) - در اجرای ماده (۸۶) قانون، وزارت کشور موظف است اعتبار مورد نیاز برای پرداخت حق الزحمه به کلیه افرادی که در امر برگزاری انتخابات همکاری می نمایند اعم از مشاغل آزاد، دولتی و بازنشستگان را برآورد و برای تصویب و تأمین اعتبار به هیأت وزیران پیشنهاد نماید.

فصل دوم - هیأت اجرایی

ماده ۲۲ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - فرماندار موظف است پس از وصول دستور شروع انتخابات، براساس ماده (۳۲) قانون به منظور تشکیل هیأت اجرایی شهرستان از سایر اعضای اداری هیأت دعوت به عمل آورد. (فرم های شماره ۱ و ۲)

ماده ۲۳^(۲) - فرماندار موظف است در اجرای تبصره ۱ ماده (۳۲) قانون، به منظور تعیین معتمدان اصلی و علی البدل عضو هیأت اجرایی شهرستان (۳۰) نفر از معتمدان اقشار مردم را انتخاب نماید. (فرم شماره ۳)

ماده ۲۴ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - فرماندار موظف است بلافاصله از معتمدان منتخب، اعضای اداری هیأت اجرایی و هیأت نظارت بطور کتبی دعوت نماید. معتمدان حداکثر ظرف (۲) روز از تاریخ دعوت تشکیل جلسه می دهند و پس از حضور حداقل دو سوم آنان (۲۰ نفر از ۳۰ نفر) از بین خود (۸) نفر را به عنوان معتمدان اصلی و (۵) نفر را به عنوان معتمدان علی البدل هیأت اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب و مراتب را صورتجلسه می نمایند. (فرم های شماره ۴ و ۵)

ماده ۲۵ - فرماندار موظف است مراتب انتخاب معتمدین اصلی و علی البدل و تشکیل هیأت اجرایی را از طریق سلسله مراتب اداری به ستاد انتخابات کشور اعلام نماید. (فرم شماره ۶)

ماده ۲۶ - مهلت تشکیل هیأت اجرایی از زمان وصول دستور شروع انتخابات حداکثر پنج روز می باشد.

ماده ۲۷ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - دو سوم اعضای هیأت اجرایی برای رسمیت جلسات، موضوع ماده (۳۶) قانون و تبصره (۱) ذیل آن، (۸) نفر می باشد.

۱ - با الحاق ماده ۲۱، شماره مواد ۲۱ و ۲۲ سابق به ۲۲ و ۲۳ تغییر یافته و ماده ۲۳ سابق حذف گردیده است.

۲ - همان

۳ - همان

ماده ۲۸- رؤسای هیأت های اجرایی و نظارت موظفند با هماهنگی لازم، فردی را که به طور همزمان در بیش از یک هیأت اعم از اجرایی یا نظارت عضویت دارد، در یک هیأت ابقا و از سایر هیأت ها حذف نمایند .

ماده ۲۹(اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - هیأت اجرایی موظف است در اجرای مواد (۶۲) و (۶۵) قانون ، یک نسخه از کلیه صورتجلسه ها و آگهی های خود را به هیأت نظارت شهرستان تحویل نماید و هیأت نظارت شهرستان را در جریان مراحل و امور انتخابات قرار دهد .

ماده ۳۰- هیأت اجرایی در مهلت مقرر و در اجرای ماده (۳۹) قانون، تشکیل جلسه می دهد و تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه انتخابیه را تعیین و پس از تنظیم صورتجلسه ، یک نسخه آن را به فرماندار تسلیم می نماید . (فرم شماره ۷)

ماده ۳۱- فرماندار موظف است براساس صورتجلسه دریافتی از هیأت اجرایی، آگهی انتخابات حاوی تاریخ اخذ رأی، ساعات اخذ رأی، شرایط انتخاب کنندگان، جرایم و تخلفات و مقررات جزایی و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی را تنظیم و در موعد مقرر برای اطلاع عموم در حوزه انتخابیه منتشر نماید.(فرم شماره ۸)

ماده ۳۲(اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - فرماندار موظف است در اجرای ماده (۴۰) قانون، پس از وصول اسامی اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نسبت به صدور احکام آنان اقدام نماید و از ایشان برای شرکت در جلسه توجیهی دعوت نماید.(فرم های شماره ۹ و ۱۰)

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - به منظور جلوگیری از هرگونه خلل در برگزاری برنامه های روز ثبت نام و اخذ رأی، هیأت اجرایی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت عدم حضور هر یک از اعضاء شعبه، بلافاصله فرد جایگزین به محل شعبه اعزام گردد.

ماده ۳۳- فرماندار موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که یک روز قبل از روز اخذ رأی، محل شعب ثبت نام و اخذ رأی آماده شود .

ماده ۳۴(اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - فرماندار موظف است برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی یک نفر نماینده که باید حتی الامکان از کارمندان دولت باشد، از طرف خود تعیین و نسبت به صدور حکم وی اقدام

نماید و برای تحویل گرفتن صندوق و تعرفه و برگ رأی و سایر وسایل و لوازم انتخاباتی با تعیین تاریخ و

محل مراجعه ، از وی و اعضای شعبه برای شرکت در جلسه توجیهی دعوت نماید. (فرم شماره ۱۱)

تبصره (الحاقی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - به منظور جلوگیری از هرگونه خلل در برگزاری برنامه های روز ثبت نام و

اخذرای، فرماندار موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت عدم حضور هر یک از نمایندگان خود،

بلافاصله فرد یا افراد جایگزین را به محل شعبه اعزام نماید.

ماده ۳۵ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - هیأت اجرایی موظف است پس از حضور نمایندگان فرماندار و اعضای

شعب در جلسه توجیهی برنامه ثبت نام و اخذرای و قرائت و شمارش آرا و سایر آموزشهای لازم، صندوق

اخذرای و تعرفه و برگ رأی و مهر انتخابات و سایر وسایل مورد نیاز را به نمایندگان فرماندار تحویل دهد.

هیأت اجرایی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا شعب ثبت نام و اخذرای حداقل یک ساعت قبل از شروع

اخذرای آماده به کار شود و مسئولین شعبه در محل حاضر باشند. (فرم شماره ۱۲)

تبصره (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - نمایندگان فرماندار موظف اند بلافاصله پس از حضور در محل شعبه ثبت

نام و اخذرای صندوق و تعرفه و برگهای رأی و سایر وسایل و لوازم مورد نیاز را در اختیار رئیس شعبه

قرار دهند . مسئولیت حفظ و حراست از برگ های رأی به منظور جلوگیری از خروج آنها از محل شعبه اخذ

رأی، بعهده اعضای شعبه می باشد.

ماده ۳۶ - در صورت تعیین و معرفی کتبی ناظر برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذرای از طرف هیأت

نظارت شهرستان، فرماندار موظف است نسبت به اعزام وی به نحوی که قبل از شروع اخذرای در محل شعبه

حضور داشته باشد، اقدام نماید .

ماده ۳۷ - فرماندار موظف است برای حفاظت شعب ثبت نام و اخذرای با همکاری و هماهنگی نیروی

انتظامی به تعداد لازم و حداکثر تا (۳) نفر از مأموران مذکور انتخاب و ضمن صدور ابلاغ نامبرندگان، آنان را

به همراه نماینده خود و ناظر و اعضای شعبه ثبت نام و اخذرای به محل اعزام نماید . (فرم شماره ۱۳)

فصل سوم - هیأت های نظارت

ماده ۳۸- در اجرای ماده (۵۳) قانون و به استناد ماده (۷۳) قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵/۴/۲۹ به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراها ، هیأت مرکزی نظارت بر امر انتخابات شوراهای اسلامی کشوری متشکل از (۳) نفر از اعضای کمیسیون شوراها و امور داخلی و (۲) نفر از اعضای کمیسیون اصل (۹۰) به انتخاب مجلس شورای اسلامی تشکیل می شود.

تبصره - در صورتی که به تعداد لازم از کمیسیونهای مذکور داوطلب نباشد مجلس از میان سایر نمایندگان داوطلب (۵) نفر را انتخاب می نماید.

ماده ۳۹- در اجرای ماده (۵۳) قانون و به استناد ماده (۷۴) قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵/۴/۲۹ به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراهای اسلامی کشور در هر استان هیأت نظارت استان مرکب از سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی آن استان به تعیین هیأت مرکزی نظارت تشکیل می شود.

هیأت مرکزی نظارت پس از تعیین اعضای هیأت نظارت استان، اسامی آنان را به ستاد انتخابات استان مربوط و ستاد انتخابات کشور اعلام می نماید.

تبصره - در هر استانی که تعداد نمایندگان آن از سه نفر کمتر باشد و یا به حد نصاب از آن استان داوطلب نباشد ، تعیین بقیه اعضا از بین نمایندگان استانهای مجاور با هیأت مرکزی نظارت می باشد .

ماده ۴۰- ستاد انتخابات استان پس از وصول اسامی اعضای هیأت نظارت استان ، اسامی نامبردگان را به فرمانداریهای تابع اعلام می نماید. (فرم شماره ۱۴)

ماده ۴۱- هیأت نظارت استان در هر شهرستان ، هیأت نظارت شهرستان بر انتخابات شوراهای اسلامی کشوری را مرکب از (۵) نفر از معتمدان محل تشکیل می دهد و اسامی آنان را به فرمانداری ذیربط و ستاد انتخابات استان اعلام می نماید .

ماده ۴۲- هیأت نظارت شهرستان می تواند برای هر شعبه ثبت نام و اخذ رأی یک نفر ناظر تعیین و نامبرده را حداکثر تا یک روز مانده به روز اخذ رأی به فرماندار معرفی نماید .

ماده ۴۳- شرکت اعضای هیأت نظارت شهرستان در جلسات هیأت اجرایی به منظور نظارت بر صحت برگزاری انتخابات می باشد و عدم حضور آنان در جلسات و یا خودداری از امضای صورتجلسه ها مانع از ادامه کار انتخابات نخواهد بود .

ماده ۴۴- هیأت های نظارت در چارچوب قانون و آیین نامه اجرایی تنها ناظر بر اجرای صحیح قانون می باشند و حق دخالت در امور اجرایی انتخابات را ندارند .

فصل چهارم - اعلام داوطلبی ، بررسی سوابق و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۴۵ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵)- فرماندار موظف است بلافاصله پس از وصول دستور شروع انتخابات ، آگهی ثبت نام از داوطلبان ، حاوی تاریخ شروع و خاتمه ثبت نام ، محل ثبت نام ، شرایط انتخاب شوندهگان و مدارک مورد نیاز شامل اصل شناسنامه عکس دار ، دو نسخه تصویر کلیه صفحه های شناسنامه، اصل و تصویر کارت پایان خدمت یا مدرکی دال بر مشخص بودن وضعیت خدمت وظیفه عمومی و چهار قطعه عکس جدید ۳×۴ را منتشر نماید و ظرف مهلت مقرر از داوطلبان عضویت در شوراها ثبت نام به عمل آورد .
(فرم شماره ۱۵)

ماده ۴۶- فرماندار می تواند با صدور حکم کتبی ، مسئول یا مسئولانی از بین کارمندان فرمانداری را برای ثبت نام از داوطلبان عضویت در شوراها تعیین نماید . **(فرم شماره ۱۶)**

ماده ۴۷ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵)- داوطلبان عضویت در شوراها در مهلت مقرر با مراجعه به فرمانداری و ارائه مدارک مورد نیاز شخصاً پرسشنامه اعلام داوطلبی را در حضور مسئول ثبت نام تکمیل می نمایند . مسئول ثبت نام پس از دریافت و تطبیق مشخصات سجلی داوطلب با اصل شناسنامه ، رسید مدارک و پرسشنامه را به وی تسلیم می دارد . **(فرم شماره ۱۷)**

ماده ۴۸- هیأت اجرایی بلافاصله پس از تشکیل ، مقدمات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان را فراهم می نماید.

ماده ۴۹- فرماندار موظف است در اجرای ماده (۴۶) قانون، در پایان هر روز اسامی و مشخصات کلیه داوطلبان را به منظور بررسی سوابق، به مراجع ذی ربط محل از قبیل اداره اطلاعات، نیروی انتظامی، دادگستری و ثبت احوال ارسال نماید. **(فرم شماره ۱۸)**

تبصره - فرماندار موظف است به منظور پرهیز از هرگونه اشتباه و از قلم افتادگی، در پایان مهلت قانونی ثبت نام نیز بلافاصله اسامی کلیه داوطلبان حوزه انتخابیه را که سوابق آنها از قبل استعلام شده است براساس حروف الفبا به مراجع یاد شده ارسال نماید.

ماده ۵۰- مراجع مذکور در ماده (۴۶) قانون موظفند در اجرای تبصره (۲) ذیل همان ماده حداکثر ظرف مدت ده روز پس از وصول اسامی و مشخصات هر یک از داوطلبان، نتیجه بررسیهای انجام شده درخصوص سوابق آنان را به طور کتبی به فرماندار اعلام نمایند. **(فرم های شماره ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۲)**

تبصره ۱^(۱) - هیأت های اجرایی می توانند در اجرای ماده (۴۶) قانون طبق فرمی که در چارچوب قانون تهیه خواهند نمود، مراتب را از مراجع موضوع ماده (۴۶) قانون استعلام نمایند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - عدم ارسال هرگونه پاسخ توسط مراجع مذکور در ماده (۴۶) قانون در مهلت مقرر، بمنزله فقدان هرگونه سوابق سوء داوطلبان در آن مراجع محسوب می گردد.

ماده ۵۱- فرماندار موظف است به محض وصول اطلاعات لازم درباره سوابق هر یک از داوطلبان، جلسات هیأت اجرایی را تشکیل دهد و حداکثر ظرف مدت هفت روز پس از وصول سوابق هر یک از داوطلبان با رعایت کامل متن ماده (۴۹) قانون، به صلاحیت آنان رسیدگی و نتیجه را صورتجلسه نماید و بلافاصله یک نسخه از هر یک از صورتجلسه تنظیمی را به هیأت نظارت شهرستان ارسال نماید. **(فرم های شماره ۲۳ و ۲۴)**

ماده ۵۲ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - هیأت نظارت شهرستان پس از وصول صورتجلسات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، به استناد ماده (۴۸) قانون موظف است حداکثر ظرف مدت (۷) روز از وصول هر یک از

۱ - شماره تبصره، اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ می باشد.

صورتجلسات، نظریه خود را مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت آن دسته از داوطلبانی که صلاحیت آنان توسط هیأت اجرایی تأیید^(۱) شده است به صورت کتبی به فرماندار اعلام نماید.

تبصره ۱ (۲) - جهات رد صلاحیت به داوطلب منعکس خواهد شد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - چنانچه هیأت نظارت شهرستان درباره داوطلب یا داوطلبان مذکور نظر خود را در مهلت مقرر اعلام ننماید، نظر هیأت اجرایی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۵۳ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - فرماندار موظف است پس از وصول نظریه هیأت نظارت شهرستان،

مبنی بر تأیید یا رد تصمیمات هیأت اجرایی شهرستان در خصوص تأیید^(۳) صلاحیت داوطلبان و همچنین با رعایت تبصره ماده (۵۲) بلافاصله مراتب تأیید یا رد صلاحیت هر یک از داوطلبان را به طور کتبی به

داوطلب تأیید یا رد صلاحیت شده زیربط اعلام نماید. (فرم های شماره ۲۵ و ۲۶)

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - داوطلبان رد صلاحیت شده ظرف (۴) روز پس از دریافت نظریه هیأت

اجرائی به استناد تبصره (۱) ذیل ماده (۵۰) قانون می توانند ضمن درخواست دلایل رد صلاحیتشان، شکایت خود را به هیأت نظارت استان تسلیم نمایند.

ماده ۵۴ - هیأت نظارت استان موظف است ظرف مهلت مقرر در تبصره (۳) ماده (۵۰) قانون، نظر خود

در خصوص تأیید یا رد صلاحیت آن دسته از داوطلبانی که صلاحیتشان در هیأت اجرایی رد شده و شاکی بوده اند را با تنظیم صورتجلسه به ضمیمه نامه رسمی به منظور ارسال به فرمانداری مربوط به ستاد انتخابات استانداری تسلیم نماید.

تبصره ۱ (۴) - چنانچه در مهلت مقرر هیچ گونه شکایتی از حوزه انتخابیه حاصل نشد، مراتب صورتجلسه و به همان نحو عمل خواهد شد.

۱ - با توجه به اینکه در ماده ۴۸ (اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، واژه «رد» حذف شده است و اعتبار نظر هیأت‌های اجرایی بخش و شهرستان صرفاً در مورد تأیید صلاحیت داوطلبان منوط به تأیید هیأت‌های نظارت گردیده، در این مجلد کلمه «تأیید» جایگزین کلمه «رد» شده است.

۲ - شماره تبصره، اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ می باشد.

۳ - به زیرنویس ماده ۵۲ همین آیین نامه مراجعه شود.

۴ - شماره تبصره، اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ می باشد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - رعایت « قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف مصوب ۱۳۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام » در خصوص بررسی صلاحیت داوطلبان و ابلاغ مراتب رد صلاحیت به داوطلبان ذیربط الزامی است.

ماده ۵۵ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - ستاد انتخابات استانداری موظف است پس از وصول صورتجلسه رسیدگی به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده از هیأت نظارت استان ، بلافاصله مراتب را به منظور انتشار آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی به فرمانداری مربوط اعلام نماید. **(فرم شماره ۲۷)**

ماده ۵۶ - فرماندار موظف است پس از وصول نظریه هیأت نظارت استان ، آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی را حداکثر ظرف سه روز تهیه و هشت روز قبل از روز اخذ رأی به منظور اطلاع اهالی حوزه انتخابیه ، در حوزه مذکور منتشر نماید. **(فرم شماره ۲۸)**

ماده ۵۷ - در اجرای ماده (۲۴) قانون ، نامزدهای انتخاباتی در صورت تمایل به داشتن نماینده در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی موظفند حداکثر تا سه روز قبل از روز اخذ رأی اسامی و مشخصات و یک قطعه عکس نمایندگان خود را به هیأت اجرایی تسلیم نمایند.

ماده ۵۸ - هیأت اجرایی موظف است برای نمایندگان نامزدهای انتخاباتی ، معرفی نامه و یا کارت شناسایی صادر و به نامزد ذیربط تحویل نماید .

ماده ۵۹ - شکایات و اعتراضات نمایندگان نامزدهای انتخاباتی از طریق نامزدهای مربوط جمع آوری و با امضای وی به هیأت های اجرایی و نظارت شهرستان تسلیم خواهد شد .

ماده ۶۰ - تدارکات و تأمین احتیاجات مورد تقاضای هر یک از نمایندگان نامزدها به عهده نامزد معرفی کننده خواهد بود .

فصل پنجم - تبلیغات^(۱)

ماده ۶۱- مدت فعالیت تبلیغات انتخاباتی برای کلیه نامزدها یکسان است و (۸) روز قبل از روز اخذ رأی آغاز می گردد و تا (۲۴) ساعت قبل از روز اخذ رأی ادامه خواهد داشت .

ماده ۶۲ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵)- در فعالیتهای تبلیغات انتخاباتی ، انجام امور ذیل ممنوع است و مرتکبین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند .

۱- نوشتن و یا اظهار مطالب خلاف واقع .

۲- دیوار نویسی ، راه اندازی کاروانهای تبلیغاتی و استفاده از بلندگوهای سیار خارج از محل سخنرانی و یا ستاد تبلیغاتی انتخاباتی .

۳- اعلام نظر شخصیتها در تأیید نامزدها با ذکر عنوان و مسئولیت آنان .

۴- استفاده از صدا و سیما و میز خطابه نماز جمعه و یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد .

۵- فعالیت انتخاباتی کارمندان در ساعات اداری .

۶- استفاده از وسایل و امکانات وزارتخانه ها ، ادارات ، شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها و شرکتهای و سازمانهای وابسته به آنها و نهادهای و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر میزان) استفاده می کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل و امکانات مزبور .

۷- فعالیت تبلیغاتی مجریان و ناظران انتخابات برای نامزدهای انتخاباتی در قلمرو جغرافیایی مسئولیت خود .

۸- الصاق هرگونه آثار تبلیغاتی نامزدها بر روی علائم راهنمایی و رانندگی ، تابلوی بیمارستان ، تابلوی مدارس و سایر مؤسسات آموزشی و تابلوهای منصوبه در معابر عمومی توسط بخش دولتی و وابسته به دولت و همچنین تأسیسات دولتی و صندوقهای پست ، باجه های تلفن ، پست های برق و تلفن ، تابلوها و املاک بخش خصوصی (مگر با رضایت مالکان یا متصرفان) و هرگونه تابلوی راهنما ، مأمورین انتظامی در صورت مشاهده چنین مواردی متخلفان را جلب و بمنظور تعقیب قانونی به مقامات قضایی تحویل مینمایند .
شهرداریها موظف اند با استفاده از امکانات نسبت به امحاء چنین اوراقی اقدام نمایند .

۹- تبلیغ علیه نامزدها و هرگونه هتک حرمت و حیثیت آنان .

۱- به ماده ۹۰ قانون و زیرنویس آن مراجعه شود.

۱۰- پاره یا معدوم نمودن عکس و آثار تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی در مدت و زمان قانونی تبلیغات که در محل‌های مجاز الصاق شده و یا نصب شده باشد .

۱۱- انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی تحت عنوان داوطلبی خارج از مهلت قانونی تبلیغات .

تبصره ۱- درجات تحصیلی و سوابق خدمات و فعالیت‌های مورد ادعا در آثار تبلیغاتی باید مستند به مدارکی باشد که در صورت نیاز هیأت اجرایی ، ارائه آنها امکان پذیر باشد .

تبصره ۲- شهرداریها می توانند با استفاده از امکانات محلی ، محل‌های مناسبی را برای الصاق و یا ارائه آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین نمایند .

تبصره ۳- استفاده از امکانات تبلیغی مؤسساتی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می کنند ولی با رعایت ضوابط و انعقاد قرارداد و اخذ وجه از اشخاص حقیقی و حقوقی برای آنها کارهای تبلیغاتی انجام میدهند (مثل نشریات وابسته به دولت) ، در تبلیغات انتخاباتی بلامانع است .

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵)- استفاده از اماکن دولتی و عمومی مشروط به اخذ مجوز از مقامات ذیصلاح و پرداخت هزینه برابر برای تمامی نامزدها و طرفداران آنها بلامانع است .

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵)- استفاده از هرگونه آثار تبلیغاتی نامزدها و طرفداران آنان اعم از کاغذی ، پارچه ای ، مقوایی ، فلزی و یا هر جنس دیگر با ابعاد بیشتر از ۷۰ × ۱۰۰ سانتی متر ممنوع است .

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵)- شرکت پست در چارچوب اساسنامه خود میتواند در امر توزیع آثار تبلیغاتی نامزدها اقدام نماید .

ماده ۶۳ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵)- مطبوعات و نشریات حق ندارند آگهی یا مطالبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج نمایند و یا مطلبی بنویسند که دال بر انصراف گروه یا اشخاصی از نامزدهای معین باشد ، در این صورت نامزدها حق دارند پاسخ خود را به نشریه مزبور بدهند و آن نشریه طبق قانون مطبوعات مکلف به چاپ فوری آن در مهلت مجاز تبلیغات می باشد .

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵)- مطبوعات و نشریات درانتشار هر گونه مطلب در خصوص نامزدها مکلفند به نحوی اقدام نمایند که فرصت پاسخگویی برای نامزد در مهلت مجاز تبلیغاتی فراهم باشد.

ماده ۶۴- انتشار اعلام نظر شخصیتها (بدون ذکر عنوان و مسئولیت آنان) ، مجامع ، احزاب و گروههای مجاز ، در تأیید نامزد انتخاباتی باید مستند به مدرک کتبی و امضا شده مربوط به تأیید و حمایت باشد و نامزد انتخاباتی در صورتی که بخواهد از تأیید مراجع یاد شده در صدر این نامه استفاده نماید باید مستندات و مدارک آن را ارائه کند .

ماده ۶۵ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - همزمان با آغاز کار ستاد تبلیغات انتخاباتی نامزدها ، نشانی و محل ستاد و نام مسئول آن باید کتباً و با امضای نامزد انتخاباتی مربوط ، به آگاهی هیأت اجرایی حوزه انتخابیه برسد.

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - ستاد تبلیغات انتخابات ، مرکزی است که فعالیتهای تبلیغاتی نامزدها و طرفداران آنها مندرج در مواد فصل پنجم این آیین نامه در آن ساماندهی و انجام می پذیرد و هر داوطلب تنها می تواند در هر منطقه شهرداری یک ستاد تبلیغاتی دایر نماید.

ماده ۶۶ - هرگونه عکس و آثار تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی که در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی وجود دارد باید قبل از اخذ رأی ، توسط اعضای شعبه امحا شود .

فصل ششم - برنامه روز اخذ رأی و شمارش و قرائت آراء و اعلام نتیجه اخذ رأی^(۱)

ماده ۶۷ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی حداقل یک ساعت قبل از وقت مقرر در محل شعبه حاضر میشوند.

ابتدا به استناد تبصره (۲) ذیل ماده (۴۰) قانون ، نسبت به انتخاب هیأت رئیسه و منشی ها اقدام و مراتب را در صورتجلسه درج می نمایند ، سپس صندوق اخذ رأی را در حضور نماینده فرماندار و ناظر بر انتخابات (در صورت حضور) باز می کنند و پس از حصول اطمینان از خالی بودن صندوق ، آن را لفاف ، با لاک و مهر «پلمب» شعبه ثبت نام و اخذ رأی لاک و مهر «پلمب» می نمایند و پس از امضا و تأیید مراتب فوق در صورتجلسه ، برنامه اخذ رأی و قرائت آراء را در (۶) مرحله به شرح زیر انجام می دهند :

الف - مرحله مراجعه رأی دهندگان

ب - مرحله کنترل

ج - مرحله ثبت نام

د - مرحله اخذ رأی

ه - مرحله قرائت و شمارش آراء و مرحله تنظیم و تکمیل صورتجلسه

۱ - عنوان فصل ششم، اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ می باشد.

و- مرحله تنظیم صورتجلسه

الف - مرحله مراجعه رأی دهندگان

۱- اعضای شعبه باید ترتیبی اتخاذ نمایند که رأی دهندگان از یک سمت وارد محل شعبه شوند و پس از دادن رأی از سمت دیگر خارج گردند.

۲- مأمورین انتظامی موظفند طبق دستور نماینده فرماندار یا رئیس شعبه ثبت نام و اخذ رأی از ازدحام در داخل محوطه اخذ رأی ممانعت نمایند تا اخذ رأی در کمال آرامش انجام پذیرد.

۳- رأی دهندگان با در دست داشتن عین شناسنامه خود در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی حضور می یابند و به ترتیب به منظور ثبت نام و دادن رأی وارد محوطه اخذ رأی می شوند.

ب - مرحله کنترل

کنترل در سه مرحله انجام می شود :

۱- کنترل شناسنامه : رئیس شعبه یا هر یک از سه منشی شعبه ثبت نام و اخذ رأی با ملاحظه شناسنامه رأی دهنده موارد زیر را مورد توجه قرار می دهند :

الف- شناسنامه به مهر شعب دیگر ممهور نشده باشد .

ب- شناسنامه متعلق به شخص مراجعه کننده بوده و صاحب آن در روز اخذ رأی حداقل (۱۸)^(۱) سال تمام سن داشته باشد .

۲- رئیس شعبه و یا هر یک از سه منشی ، انگشت سبابه دست راست رأی دهنده را کنترل می نماید تا آلوده به رنگ جوهر استامپ ، که نشان دهنده رأی در شعبه دیگر است ، نباشد .

در صورتی که مراجعه کننده دارای شناسنامه ای باشد که ممهور به مهر انتخابات در روز اخذ رأی است و دلالت بر دادن رأی در شعبه دیگری نماید و یا در انگشت سبابه او اثر جوهر استامپ شعبه اخذ رأی دیگری مشاهده شود ، از وی رأی گیری نخواهد شد .

۱- با توجه به اصلاح بند ۲ ماده ۲۵ قانون و افزایش حداقل سن رأی دهندگان به ۱۸ سال تمام در روز اخذ رأی و عدم اصلاح آیین نامه متناسب با آن تا این تاریخ، در این مجلد عدد (۱۸) جایگزین عدد (۱۵) گردیده است.

۳- کنترل شرط احراز توطن : به استناد بند (۳) ماده (۲۵) و تبصره ذیل آن ، اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی به روشهای مقتضی کنترل می نمایند که شخص رأی دهنده و یا افراد تحت تکفل وی (همسر و فرزندان) حداقل یک سال متوالی متصل به زمان اخذ رأی در محل سکونت داشته باشد.

به استناد قسمت اخیر بند (۳) ماده (۲۵) قانون ، در شهرهای بالای یکصد هزار نفر جمعیت نیازی به احراز سکونت نمی باشد.

ج - مرحله ثبت نام

۱- پس از انجام مرحله کنترل و حصول اطمینان از اینکه شناسنامه متعلق به مراجعه کننده است و واجد شرایط رأی دادن می باشد ، یک نفر از منشی ها نسبت به ثبت مشخصات وی براساس مندرجات شناسنامه بر روی برگ تعرفه اقدام و پس از اخذ اثر انگشت رأی دهنده روی برگ تعرفه، آن را با قید تاریخ با مهر انتخابات ممهور و امضا می نماید.

۲- متصدی ثبت نام ، شناسنامه رأی دهنده را نیز به مهر انتخابات ممهور و به وی تحویل می نماید.

د - مرحله اخذ رأی

۱- پس از ثبت نام از رأی دهنده ، متصدی ثبت نام برگ رأی را بعد از ممهور نمودن به مهر انتخابات از محل نقطه چین از تعرفه انتخاباتی جدا می کند و به رأی دهنده تسلیم می نماید تا رأی دهنده اسم نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود را حداکثر به تعداد اعضای اصلی شورا بر روی آن بنویسد ، تا کند داخل صندوق بیاندازد و از درب خروجی شعبه خارج شود . بدیهی است تعرفه های انتخاباتی در محل شعبه باقی می ماند و باید در نگهداری و حفاظت آنها دقت و مراقبت کامل به عمل آید .

۲- نماینده فرماندار و اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی باید ترتیبی اتخاذ نمایند که رأی نویسی مخفی باشد و به صورت کاملاً آزاد و بدون اعمال نفوذ شخص دیگری انجام پذیرد و هیچ یک از اعضای شعبه و نماینده فرماندار و مأمورین انتظامی و نماینده هیأت نظارت و اصولاً کلیه افرادی که به هرگونه در شعبه وظیفه ای بر عهده دارند حق نوشتن رأی برای اشخاص را ندارند .

در صورتی که برای نوشتن رأی نیاز به فرد دیگری باشد، رأی دهنده بایستی از وجود افراد خارج از شعبه که مورد اعتماد وی هستند، استفاده نماید و اعضای شعبه نیز کنترل نمایند تا عمل خلاف قانون انجام نگیرد.

۳- نماینده هیأت نظارت حق دخالت در امور اجرایی انتخابات را ندارد و در صورت مشاهده ارتکاب به تخلفات موضوع ماده (۶۷) قانون موظف است مراتب را به اعضای شعبه و نماینده فرماندار تذکر دهد و آنان ضمن بررسی موضوع باید فرد یا افراد خاطی را توسط مأمورین انتظامی حاضر در شعبه جلب و مراتب را صورتجلسه نمایند و همراه خاطی تحویل مقامهای قضایی دهند.

ه (اصلاحی ۱۳۸۱/۱۱/۲۷) - مرحله قرائت و شمارش آراء

ردیف یکم - شیوه دستی

اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی در صورت حصول اطمینان از اینکه کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوقهای رأی انداخته اند و دیگر کسی برای دادن رأی در محل شعبه حضور ندارد، بلافاصله پس از شمارش تعرفه ها و ثبت تعداد آن در صورتجلسه، با حضور نماینده فرماندار و نماینده هیأت نظارت، شمارش و قرائت آراء را به ترتیب ذیل آغاز می نمایند:

۱- ابتدا رئیس یا نایب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری یکی از منشی ها لاک و مهر «پلمب» صندوق اخذ رأی را باز و تعداد برگهای داخل صندوق را بدون اینکه قرائت شود شمارش می کنند و پس از تطبیق تعداد آنها با تعداد برگهای تعرفه به یکی از دو حالت زیر عمل می نماید:

الف - چنانچه تعداد اوراق رأی داخل صندوق بیشتر از تعداد تعرفه ها باشد بر اساس بند «ج» ماده (۲۰) قانون، به تعداد اضافی ابتدا از اوراق غیر چاپی و متفرقه و سپس از مجموع برگهای رأی، بدون اینکه خوانده شود بر می دارند و جمله «باطل شد» را در پشت آن قید و تعداد آن را در صورتجلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورتجلسه می نمایند.

ب - در صورتی که تعداد اوراق رأی داخل صندوق مساوی یا کمتر از تعداد تعرفه ها باشد، اقدام خاصی صورت نمی گیرد و فقط مراتب در صورتجلسه درج می شود.

۲- پس از اینکه شمارش آراء به ترتیب یاد شده انجام شد ، قرائت آراء با رعایت مواد (۱۹) ، (۲۰) ، (۲۱) ، (۲۲) و (۲۳) قانون و بندها و تبصره های ذیل آنها انجام خواهد شد .

دوم - با استفاده از سیستم رایانه ای در شعبه :

چنانچه با توافق وزارت کشور و هیأت مرکزی نظارت مقرر شده باشد که کار قرائت و شمارش آراء با سیستم رایانه ای انجام شود اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی و حصول اطمینان از این که کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوقهای رأی انداخته اند و دیگر کسی برای رأی دادن در محل شعبه حضور ندارد با حضور نماینده فرماندار و ناظر هیأت نظارت کار شمارش آراء را به شرح زیر انجام می دهند :

۱- ابتدا رئیس یا نایب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری یکی از منشی ها لاک و مهر « پلمب » صندوق اخذ رأی را باز و تعداد برگهای داخل صندوق را بدون این که قرائت شود شمارش می کنند و پس از تطبیق تعداد آنها با تعداد برگهای تعرفه به یکی از دو حالت زیر عمل می نمایند :

۱/۱- چنانچه تعداد اوراق رأی داخل صندوق بیشتر از تعداد تعرفه ها باشد براساس بند «ج» ماده (۲۰) قانون ، به تعداد اضافی ابتدا از اوراق غیرچاپی و متفرقه و سپس از مجموع برگهای رأی ، بدون این که خوانده شود بر می دارند و جمله « باطل شد » را در پشت آن قید و تعداد آن را در صورتجلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورتجلسه می نمایند .

۱/۲- در صورتی که تعداد اوراق رأی داخل صندوق مساوی یا کمتر از تعداد تعرفه ها باشد ، اقدام خاصی صورت نمی گیرد و فقط مراتب در صورتجلسه درج می شود.

۲- پس از اینکه شمارش آراء به ترتیب یاد شده انجام شد ، قرائت آراء با رعایت مواد (۱۹) ، (۲۰) ، (۲۱) ، (۲۲) و (۲۳) قانون و بندها و تبصره های ذیل آنها انجام خواهد شد .

۳- چنانچه امکانات رایانه ای در محل شعبه فراهم شده باشد علاوه بر ورود اطلاعات حاصل از شمارش آراء توسط کاربر نتایج قرائت آراء هر یک از نامزدها نیز وارد سیستم رایانه ای می گردد . در پایان نتایج کلی شمارش و قرائت آراء شعبه توسط رایانه ارایه و طی صورتجلسه به امضای کاربر ، اعضای شعبه ، نماینده فرماندار و ناظر شعبه می رسد .

سوم - با استفاده از سیستم رایانه در محل استقرار دستگاهها :

۱- چنانچه با توافق وزارت کشور و هیأت مرکزی نظارت مقرر شده باشد که کار قرائت و شمارش آراء با سیستم رایانه ای انجام شود اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی و حصول اطمینان از اینکه کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوقهای رأی انداخته اند و دیگر کسی برای رأی دادن در محل شعبه حضور ندارد با حضور نماینده فرماندار و ناظر هیأت نظارت کار شمارش آراء را بشرح زیر انجام میدهند :

۲- ابتدا رئیس یا نایب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری یکی از منشی ها لاک و مهر (پلمب) صندوق اخذ رأی را باز و تعداد برگهای داخل صندوق را بدون این که قرائت شود شمارش می کنند و پس از تطبیق تعداد آنها با تعداد برگهای تعرفه به یکی از دو حالت زیر عمل می نمایند :

۲/۱- چنانچه تعداد اوراق رأی داخل صندوق بیشتر از تعداد تعرفه ها باشد براساس بند «ج» ماده (۲۰) قانون ، به تعداد اضافی ابتدا از اوراق غیر چاپی و متفرقه و سپس از مجموع برگهای رأی ، بدون این که خوانده شود بر می دارند و جمله «باطل شد» را در پشت آن قید و تعداد آن را در صورتجلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورتجلسه می نمایند .

۲/۲- در صورتی که تعداد اوراق رأی صندوق مساوی یا کمتر از تعداد تعرفه ها باشد ، اقدام خاصی صورت نمی گیرد و مراتب در صورتجلسه درج می شود .

۳- پس از اینکه شمارش آراء به ترتیب یاد شده انجام شد ، قرائت آراء با رعایت مواد (۱۹) ، (۲۰) ، (۲۱) ، (۲۲) و (۲۳) قانون و بندها و تبصره های ذیل آنها انجام خواهد شد .

۴- چنانچه امکانات رایانه ای در محل شعبه فراهم نباشد ، اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی موظفند همراه با نماینده فرماندار ، بخشدار ، ناظر شعبه و مأمورین محافظ صندوق ، صندوق یا صندوق های محتوی تعرفه و آراء را برای قرائت و شمارش آراء به محل استقرار سیستم رایانه ای که از قبل مشخص شده است حمل نمایند . در صورت عدم امکان حضور تمامی اعضای شعبه ، حضور رئیس یا نایب رئیس آن الزامی است .

۵- پس از رسیدن مسئولان شعبه و صندوق اخذ رأی به محل استقرار سیستم رایانه ای ، صندوق اخذ رأی باز و از آراء ریخته شده در آن که قبلاً آرای باطله مأخوذه و باطله غیر مأخوذه از آنها جدا شده است علاوه بر ورود اطلاعات حاصل از شمارش آراء توسط کاربر نتایج قرائت آراء هر یک از نامزدها نیز وارد سیستم

رایانه ای میگردد و در پایان نتایج کلی شمارش و قرائت آرای شعبه توسط رایانه ارایه طی صورتجلسه ای به امضای کاربر ، اعضای شعبه ، نماینده فرماندار و ناظر شعبه می رسد .

و - مرحله تنظیم صورتجلسه (فرم شماره ۲۹)

پس از خاتمه شمارش و قرائت آراء ، صورتجلسه اخذ رأی شعبه در پنج نسخه تنظیم و سپس تعداد رأی هر یک از نامزدها در صورتجلسه قید می شود .

پس از انجام این کار ، صورتجلسه به امضای نماینده فرماندار و اعضای شعبه اخذ رأی و نماینده هیأت نظارت می رسد و بلافاصله کلیه اوراق و مدارک انتخاباتی و یک نسخه از صورتجلسه تنظیمی داخل صندوق رأی قرار داده می شوند و پس از لاک و مهر « پلمپ » شدن صندوق یا صندوقها ، اعضای شعبه اخذ رأی به اتفاق نماینده فرماندار و به همراه نماینده هیأت نظارت و مأموران محافظ صندوق ، صندوق یا صندوقهای رأی را همراه با یک نسخه از صورتجلسه نتایج آرای شعبه و سایر مدارک رسماً تحویل هیأت اجرایی میدهند . از سه نسخه باقیمانده صورتجلسه نتایج آراء ، یک نسخه تحویل نماینده هیأت نظارت ، یک نسخه تحویل نماینده فرماندار و یک نسخه نیز تحویل رئیس شعبه می شود .

اگر در روز اخذ رأی مسائل و مشکلاتی پدید آید باید در قسمت انتهای صورتجلسه نوشته شود و به امضای اعضای شعبه ، نماینده فرماندار و نماینده هیأت نظارت شهرستان برسد .

تبصره ۱ (الحاقی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - چنانچه صندوق اخذ رأی به گونه ای ساخته شده باشد که نیازی به لفاف نداشته باشد پس از بستن آن فقط محل یا محلهای تعیین شده بر روی صندوق ، در مراحل مختلف برنامه اخذ رأی با مهر انتخابات لاک و مهر (پلمپ) خواهد شد .

تبصره ۲ (الحاقی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - در اجرای ماده (۶۶) قانون در صورت اعزام بازرس یا بازرسان ثابت وزارت کشور به شعب ثبت نام و اخذ رأی ، آنان موظفند در کلیه مراحل برنامه روز اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء و اعلام نتایج و تنظیم صورتجلسه حضور یافته و تمامی نسخه های صورتجلسه شعبه را امضاء کنند .

ماده ۶۷ مکرر (الحاقی ۱۳۸۱/۱۱/۲۷) - هرگاه بعضی از شعب ثبت نام و اخذ رأی به علل مختلف از عهده قرائت آراء و تکمیل صورتجلسه بر نیایند هیأت‌های اجرایی می توانند مستقیماً یا با تعیین افراد جدید نسبت به شمارش و قرائت آراء و تکمیل صورتجلسه شعبه مذکور اقدام نمایند .

ماده ۶۸- هیأت اجرایی پس از دریافت صندوق یا صندوقهای محتوی آرا و مدارک و صورتجلسات شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه انتخابیه ، در حضور اعضای هیأت نظارت شهرستان نسبت به تنظیم صورتجلسه نتیجه اخذ رأی در حوزه انتخابیه اقدام می نماید و یک نسخه از صورتجلسه را برای انتشار آگهی نتیجه انتخابات به فرماندار تحویل می دهد. **(فرم شماره ۳۰)**

ماده ۶۹- فرماندار موظف است بلافاصله پس از دریافت صورتجلسه نتیجه اخذ رأی از هیأت اجرایی شهرستان نسبت به تنظیم آگهی نتیجه انتخابات و انتشار آن در حوزه انتخابیه اقدام نماید. **(فرم شماره ۳۱)**

فصل هفتم - بررسی شکایات

ماده ۷۰- به استناد ماده (۵۲) قانون، هیأت های اجرایی موظفند از تاریخ اعلام نهایی صلاحیت داوطلبان تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات، شکایات واصله را بپذیرند و ظرف پنج روز به آنها رسیدگی نمایند .

بنابراین چنانچه در مهلت یاد شده شکایتی از حوزه انتخابیه به هیأت اجرایی شهرستان واصل شود، هیأت مذکور موظف است حداکثر ظرف پنج روز پس از وصول هر شکایت در جلسه مشترک با هیأت نظارت شهرستان به آن رسیدگی و مراتب را صورتجلسه نمایند. **(فرم شماره ۳۲)**

تبصره ۱- شکایاتی قابل طرح و بررسی می باشد که نام و نام خانوادگی ، نام پدر ، آدرس محل کار یا سکونت شاکی که هویت وی را آشکار می نماید ، دارا باشند .

تبصره ۲- هیأت اجرایی پس از پایان مهلت دریافت و رسیدگی به شکایات ، چنانچه هیچ گونه شکایتی از انتخابات دریافت ننموده باشد ، مراتب عدم وصول شکایت را نیز صورتجلسه می نماید . **(فرم شماره ۳۳)**

ماده ۷۱- هیأت اجرایی موظف است پس از اتمام مهلت رسیدگی به شکایات ، بلافاصله با توجه به شکایات دریافتی و بررسی کلی چگونگی برگزاری انتخابات ، نظریه خود در مورد چگونگی برگزاری و پیشنهاد تأیید

یا ابطال انتخابات حوزه انتخابیه را طی صورتجلسه ای به هیأت نظارت شهرستان اعلام نماید .

(فرم های شماره ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷ و ۳۸)

تبصره ۱- چنانچه بررسی شکایات منجر به ابطال آرای شعبه یا شعبی از حوزه انتخابیه شود که در سرنوشت انتخابات مؤثر باشد ، هیأت اجرایی شهرستان موظف است آرای باطل شده را در نتایج قبلی دخالت داده و نتیجه جدید به دست آمده از آن را در صورتجلسه مذکور منظور نماید .

تبصره ۲- پیشنهاد ابطال کل انتخابات یا آرای شعبه یا تعدادی از شعب می باید مستدل و براساس مواد قانون باشد .

ماده ۷۲- هیأت نظارت شهرستان موظف است حداکثر ظرف پنج روز پس از وصول نظریه هیأت اجرایی شهرستان درخصوص برگزاری انتخابات ، به شرح زیر اقدام نماید :

(الف) - چنانچه نظر بر تأیید صحت برگزاری انتخابات داشته باشد مراتب را صورتجلسه و یک نسخه آن را به فرمانداری و یک نسخه را برای اطلاع ، به هیأت نظارت استان ارسال می نماید .

ب - چنانچه نظر بر ابطال انتخابات یک یا چند شعبه اخذ رأی داشته باشد ، مراتب را صورتجلسه و یک نسخه آن را همراه با دلایل و مدارک مستند به منظور اخذ تصمیم و اقدام بعدی به هیأت نظارت استان و یک نسخه را برای اطلاع ، به فرمانداری ارسال می نماید .

تبصره ۵- از این مرحله^(۱) به بعد با توجه به دو وضعیت (الف) و (ب) ، اقدامات در دو مسیر جداگانه ولی به صورت موازی و همزمان ادامه خواهد یافت .

ماده ۷۳- اقدامات مربوط به وضعیت (الف) :

۱- فرماندار موظف است پس از وصول صورتجلسه هیأت نظارت شهرستان مبنی بر تأیید صحت برگزاری انتخابات ، مراتب را از طریق انتشار آگهی ، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند و یک نسخه از آگهی منتشر شده را برای هیأت نظارت استان ارسال نماید . **(فرم های شماره ۳۹ و ۴۰)**

۱ - با توجه به ماده ۷۳ آیین نامه اجرایی انتخابات شوراهای روستا و بخش که متناظر این ماده می باشد، به نظر می رسد این قسمت در متن اصلی سهواً تایپ نشده باشد، که در این مجلد به تناسب ماده مذکور این قسمت درج شده است.

۲- به استناد ماده (۵۶) قانون، چنانچه کسی به تأیید صحت برگزاری انتخابات معترض باشد حداکثر ظرف مدت دو روز از انتشار آگهی می تواند شکایت خود را به هیأت نظارت استان اعلام نماید.

۳- هیأت نظارت استان موظف است حداکثر ظرف (۱۵) روز از وصول شکایت معترضان، براساس ماده (۵۶) و با رعایت ماده (۵۸) قانون نتیجه قطعی و نهایی حوزه انتخابیه را به فرماندار مربوط اعلام نماید.

چنانچه در پایان مهلت دریافت شکایات، هیأت نظارت استان شکایتی دریافت نکرد موظف است بلافاصله مراتب و عدم وصول شکایت را هم برای اقدام بعدی به فرماندار اعلام نماید.

۴- فرماندار موظف است نظر قطعی و نهایی هیأت نظارت استان درخصوص تأیید یا عدم تأیید صحت برگزاری انتخابات را از طریق انتشار آگهی، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند. (فرم شماره ۴۱)

ماده ۷۴- اقدامات مربوط به وضعیت (ب):

۱- هیأت نظارت استان موظف است حداکثر ظرف پنج روز از وصول صورتجلسه هیأت نظارت شهرستان مبنی بر پیشنهاد ابطال کل انتخابات و یا ابطال یک یا چند شعبه مؤثر در سرنوشت انتخابات، موضوع را بررسی و نتیجه را صورتجلسه نماید.

چنانچه نتیجه بررسیها حاکی از تأیید صحت برگزاری انتخابات با همان نتیجه اعلام شده قبلی باشد، مراتب را بلافاصله از طریق هیأت نظارت شهرستان به فرماندار اعلام می نماید.

در غیر اینصورت چنانچه نظر بر ابطال و یا تغییر سرنوشت انتخابات باشد، صورتجلسه تنظیمی را به منظور اظهار نظر نهایی به هیأت مرکزی نظارت ارسال می دارد.

۲- فرماندار موظف است پس از وصول نظریه هیأت نظارت استان مبنی بر تأیید صحت برگزاری انتخابات مراتب را از طریق انتشار آگهی به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند. (فرم شماره ۴۱)

۳- هیأت مرکزی نظارت حداکثر ظرف پنج روز از وصول نظریه هیأت نظارت استان درخصوص ابطال انتخابات و یا تغییر سرنوشت آن، نظر قطعی و نهایی خود را طی صورتجلسه ای به هیأت نظارت استان اعلام می نماید.

۴- هیأت نظارت استان موظف است بلافاصله پس از وصول نظریه هیأت مرکزی نظارت، مراتب را از طریق هیأت نظارت شهرستان به فرماندار اعلام نماید.

۵- فرماندار موظف است پس از وصول صورتجلسه نظریه هیأت مرکزی نظارت، نتیجه قطعی و نهایی انتخابات را از طریق انتشار آگهی، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند. (فرم های شماره ۴۲ و ۴۳)

ماده ۷۵- کلیه اقدامات هیأت های نظارت شهرستان و استان با رعایت ماده (۵۹) قانون معتبر است.

ماده ۷۶- فرماندار موظف است پس از انتشار آگهی نتیجه قطعی و نهایی انتخابات حوزه های انتخابیه، یک نسخه از هر یک از این آگهی ها را به ستاد انتخابات استان و یک نسخه را نیز به ستاد انتخابات کشور ارسال نماید. (فرم شماره ۴۴)

فصل هشتم - صدور کارت عضویت اعضا و امحای اوراق انتخاباتی

ماده ۷۷- کارت عضویت اعضای شوراها با امضای فرماندار و مهر فرمانداری صادر می شود . تبصره - کارت عضویت فقط برای اعضای اصلی شورا صادر می شود .

ماده ۷۸- فرماندار موظف است پس از وصول دستور امحای آراء و اوراق انتخابات شوراها از ستاد انتخابات کشور، با حضور اعضای هیأت های اجرایی و حتی الامکان و نظارت، نسبت به امحای اوراق تعرفه و برگهای رأی مصرف شده حوزه انتخابیه به نحو مقتضی اقدام و مراتب را صورتجلسه و نتیجه را به ستاد انتخابات استان اعلام نماید. (فرم های شماره ۴۵، ۴۶ و ۴۷)

ماده ۷۹- دستورالعمل اجرایی و فرمهای مربوط به این آیین نامه پس از تصویب وزیر کشور قابل اجرا میباشد .

این متن جانشین تصویب نامه شماره ۱۲۱۱۴۴/ت/۱۷۱۷۹ هـ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲ می شود و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است .